

חשבון עובר ושב

דיאלוגים

השלום. ועכשיו אמור נא לי, האם אין זה נכון שגם מיפלגת האוליס וגם מיפלגת הפלוטוס, אינך יכול להבטיח ש-יביאו את השלום או שיטו אל המלי-חמה?

אלקטס: זייקת גם הפעם, סוק-רסט.

סוקרטס: ואם כך, האם לא תאמר כי המערכה העיקרית, כפי שאתה הירא לדבר, היא דווקא בין מיפלגת המלי-חמה ובין מיפלגת השלום, שהרי הם יטו את המיפלגות הגדולות כל אחת לצידה, בשעה שיבואו אותן מיפלגות לחפש להן בני-ברית לשילטון?

אלקטס: לכאורה הגיוני הדבר שאתה אומר, סוקרטס. ואף-על-פי-כן הלא תודה שמיפלגת האוליס נוטה יותר אל השלום ממיפלגת הפלוטוס?

סוקרטס: כמעט שהייתי מסכים עימך, ידידי, לולא היה זה דווקא אותו איש מופלא, ספידולונגוס, שהביא את השלום עם הספרטנים, אחרי ששלוש מילחמות ידענו עימם, דווקא כשהיו האוליס בשילטון. אך לא אדקדק עימך בכך. הבה נניח שמסכים אני, ובכן, מה?

אלקטס: אינך רואה, סוקרטס? הרי אסור שישלך אדם קולו לריק, למען מיפלגה קטנה. וכי אינך מלמד שכאשר בא אדם לבחור, הרי בין הקטן והגדול יבחר בגדול?

סוקרטס: זאת בוודאי למדת מן הסופיסטים. בין טובה קטנה, אלקטס, ובין צרה גדולה, במה תיבחר?

אלקטס: אלא שלא כך הם פני הדברים בנימשל שלפנינו.

סוקרטס: נראה. ובין מטבע זהב קטנה ומטבע נחושת גדולה, במה תיבחר?

אלקטס: הנח לי לחשוב מעט ב-דבר, שעוד לא השתכנעתי. ובמה תיבחר אתה, סוקרטס?

סוקרטס: אני עומד לעשות דבר שבעיניך הוא בוודאי אווילי מאין כמו-הו. הייתי בפורום ושמעתי את דוברי המיפלגות, איש בתורו. וקבעתי לי איוהו הדובר שאמר דברים אוויליים פחות מכל האחרים, ודעתי קרובה ביותר לדע-תך, ובעד מיפלגתו אבחר.

אלקטס: ואיזו מיפלגה היא זו?

סוקרטס: לא אומר לך, שלא

סוקרטס: ועכשיו רוצה אתה שנלך אל האיש היושב שם, שנראה לי כמח-ליך-כספים?

אלקטס: מדוע לא? המרחק אינו גדול.

סוקרטס: האם תאמר לנו למען מי תצביע?

מחליף הכספים: אני אתן את קולי לפלוטוס, שכן סבור אני שספי-דולונגוס איש גדול הוא, ובכל עניין דעתי כדעתו.

■ ■ ■

סוקרטס: וכי סבור אתה, אל-קטס, שגם אנשים אחרים מצביעים כפי המצביעים האנשים שעימם דיברנו, כלו-מר, איש לפי דעתו, או איש כפי מחיר-ו?

אלקטס: אכן, סבור אני שכמעט כולם מצביעים כך, סוקרטס, ודווקא זו הסיבה לכך שאנן, המבקשים אחר ה-חוכמה, חייבים לשקול היטב את דר-כנו, ולהצביע במקום שביא קולנו את התועלת המרובה ביותר, ולא למען ה-מיפלגה שדעתנו כדעתה.

סוקרטס: אכן, שוב אתה מאשר שאוויל אני כשאני מצביע כדעתך, ונוהג אני כהמון חכם ולא כאיש המחפש את החוכמה.

אלקטס: לעולם לא אומר שאוויל אתה, סוקרטס, אלא שכל הנראה לא שקלת עדיין יפה.

סוקרטס: יפה. ובכן, מסכימים אנו שכמעט כולם מצביעים כדעתם, ורק קומץ של מבקשי החוכמה אסור להם להצביע כדעתם?

אלקטס: זה מה שאני אומר.

סוקרטס: וכי אינך מסכים שבמש-טח הדימוקרטי המתקן מוטב שלא יהיו

אלקטס: וכי מבקש אתה לרמוז, סוקרטס, שאיטיב לעשות אם אצביע הפעם בעד מיפלגת הפלוטוס של אותו איש נורא ספידולונגוס?

סוקרטס: אפשר שכן הדבר, ידי-די. שאם המילחמה מדאיגה אותך יותר מכל דבר אחר, שהרי אתה אוהב שלום לפי דברך, אולי מוטב שתצביע בעד הפלוטוס, כדי שיוכלו לשלוט בכוחות עצמם, ולא יזדקקו כלל למיפלגות ה-מילחמה של פידלוס לצורך שילטונם.

אלקטס: אינני מיבן כיצד הגעת לזה, סוקרטס. וכי לא מוטב שיהיו ה-אוליס בשילטון?

סוקרטס: והצבעתך שלך, ידידי, היא שתקבע זאת?

אלקטס: בוודאי שלא. אך אם יצ-ביעו רבים כמוני, אולי תעלה לשילטון.

סוקרטס: רבים כמוך, מתכוון אתה, אוהבי שלום?

אלקטס: גם כלמיחם מכוונים דברי.

סוקרטס: ואם יביאו קולותיהם את מיפלגת האוליס לשילטון, וכימעט שלא תהיה מיפלגת שלום לצידם, האם

פוחר

לא יזדקקו גלוחי-הראש לצורך שיל-טון?

אלקטס: יזדקקו להם.

סוקרטס: וגלוחי-הראש, אל-קטס, סבור אתה שהם נוטים לשלום?

אלקטס: כלל לא.

סוקרטס: ובשעה שתחולל מיפלגת המילחמה מהומות, בעת שילטון האו-ליס, ותבקש להפך את השלום עם ספר-טה, לא יבוא לצידה גם הפלוטוס וב-ראשם ספידולונגוס המופלא?

אלקטס: אכן, כך יקרה.

סוקרטס: וכי תוכל לעמוד נגדם באומץ מיפלגת האוליס, שמסכים אתה שאולי היא נוטה אל השלום, ואינה מיפלגת השלום?

אלקטס: בשום פנים לא.

סוקרטס: כיצד ינהגו האוליס אם תהיה מיפלגת שלום גדולה לצידם?

אלקטס: באומץ רב יותר, ידידי.

סוקרטס: אם כך, מדוע לא תצביע כדעתך, וגם תימצא מביא את התועלת הגדולה ביותר?

אלקטס: רואה אני מה אתה אר-מר. ואף על פי כן, מה אועיל אם יעלו הפלוטוס לשילטון?

סוקרטס: ומה תהיה מועיל במי-קרה הזו את הצביע למען האוליס?

אלקטס: שאם אצביע למענם, אפ-שר יעלו הם לשילטון.

סוקרטס: אתה בילבד, אלקטס? וכי זוכר אתה בחירות שהיו באהונה עירנו ואשר הוכרעו על חודו של קול?

אלקטס: לא אני בילבד, אלא רבים כמותי.

סוקרטס: והרי בכך כבר דיברנו, או שמה אינך זוכר? שאם יצביעו כל מבקשי החוכמה, שהם גם מבקשי שלום כמוך, יצא השלום ויפסד שכן מיפלגות האוליס תיטה אחרי גלוחי-הראש ולא תוכל לעמוד באומץ מול מיפלגת המלי-חמה, והפלוטוס שיהיו עימה, ובראשם ספידולונגוס המופלא.

אלקטס: יפה דיברת, סוקרטס, אלא שנדמה לי שרימתיני, ואיני יכול למצוא היכן.

סוקרטס: אכן, רימיתני אותך, אל-קטס. שהרי רב מאוד מיספרם מן העב-דים, שהם אנשים כמוני, ולא מן הצדק שנהיה אנתון מחליטים לגביהם. וכל הוויכוח שבין המיפלגות שבהן דיברנו עד כה הוא ויכוח שבין האדונים, וכל זמן שיתקיים כך, לא יהיה זה ויכוח דימוקרטי. לכן, ידידי אלקטס, מצביע אני בעד אותה מיפלגה קטנה שלא הז-כרת כלל כשתחללו לדבר ואשר קוראת לשחרר את העבדים. רק אחרי שישו-רו אלה, יהיה טעם של אמת בוויכוח שבין אוהבי השלום ואוהבי המילחמה, אלקטס ידידי. שאם לא ישוחררו העב-דים, אלקטס, הרי גם אם יהיה שלום תיחרד אתונה; ואולי סבור אתה שאכן בכך חפצים אזרחי העיר למעשה?

איש נשוא פנים

ספידולונגוס המופלא

שיחה בשניים

אלקטס: אינך טועה בי גם הפעם, כפי שאינך טועה בדרך-כלל.

סוקרטס: הנה מצאת דרך לחלוק לי מחמאה יפה, אבל נחזור לענייננו, שכן חשוב הוא. דעתי היא שאין חשוי-בם מענייני המדינה, וחייבים אנו, המ-בקשים את החוכמה, לדון בהם בכובד ראש ומבלי לסטות הרבה מן העיקר. ובכן, אלקטס, חושש אתה מן הפלוטוס שמא יטו אל המילחמה, ונוטה אתה אל מיפלגת השלום. וכי סבור אתה שמיפלגת השלום תבוא בברית עם ה-פלוטוס אי-פעם?

אלקטס: באמונה, איני חושב כך. אלא רואה אתה, סוקרטס, ידוע לכו-לנו שמיפלגת השלום קטנה היא, ולא תהיה שלטת. ואילו המילחמה העיקרית היא בין הפלוטוס והאוליס, ובשעה ש-נותן אני קולי למיפלגה קטנה, אינני שותף למערכה העיקרית.

סוקרטס: עכשיו הבנתי, אלקטס. מבקש אתה להיות שותף במערכה ה-עיקרית, ולפיכך לא תצביע בעד מיפלגת